NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) 2018/968

ze dne 30. dubna 2018

kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014, pokud jde o posuzování rizik souvisejících s invazními nepůvodními druhy

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů ([1]), a zejména na čl. 5 odst. 3 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Komise přijala v souladu s článkem 4 nařízení (EU) č. 1143/2014 seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii (dále jen „unijní seznam"), jenž má být pravidelně aktualizován. Předpokladem pro zařazení nového druhu na unijní seznam je, že bylo provedeno posouzení rizik podle článku 5 uvedeného nařízení (dále jen „posouzení rizik"). Čl. 5 odst. 1 písm. a) až h) nařízení (EU) č. 1143/2014 stanoví společné prvky, jež mají být při posouzení rizik zváženy (dále jen „společné prvky").

(2) Podle čl. 4 odst. 4 nařízení (EU) č. 1143/2014 mohou členské státy předkládat žádosti o zařazení invazních nepůvodních druhů na unijní seznam. Tyto žádosti musí doprovázet posouzení rizik. Již existuje několik metod a protokolů pro provádění posouzení rizik, které se používají a jsou dodržovány v rámci vědecké obce v oblasti biologických invazí. Měla by být uznána hodnota a vědecká hodnověrnost těchto metod a protokolů. V zájmu účinného využívání stávajících znalostí by měly být uznány každá metoda nebo protokol, které zahrnují společné prvky pro vypracování posouzení rizik. Aby se však zajistilo, že jsou všechna rozhodnutí o zařazení druhu na seznam založena na posuzování rizik podobně vysoké kvality a hodnověrnosti, a s cílem poskytnout posuzovatelům rizik vodítko, jak zajistit, aby společné prvky byly patřičně zváženy, je nezbytné stanovit podrobný popis společných prvků, jakož i metodiky, jež má být při posuzování rizik uplatňována a kterou by se stávající metody a protokoly měly řídit.

(3) Aby posuzování rizik pomohlo podpořit rozhodování na úrovni Unie, mělo by být relevantní pro Unii jako celek kromě nejvzdálenějších regionů (dále jen „oblast posouzení rizik").

(4) Aby posuzování rizik poskytovalo důvěryhodnou vědeckou základnu a spolehlivé důkazy pro podporu rozhodování, měly by všechny informace v něm obsažené, včetně těch souvisejících se schopností druhu usídlit se a šířit v prostředí podle čl. 4 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) č. 1143/2014, být podporovány nejlepšími dostupnými vědeckými poznatky. Tento aspekt by měl být řešen v metodice, jež má být na posuzování rizik uplatňována.

(5) Invazní nepůvodní druhy jsou vážnou hrozbou pro životní prostředí, ale všechny druhy nejsou stejně důkladně prostudovány. V případech, kdy druh není v oblasti posouzení rizik přítomen nebo je přítomen v pouze nízkých počtech, nemusí být o daném druhu žádné znalosti nebo o něm mohou být znalosti neúplné. Do doby, než jsou získány plné znalosti, druh již může být do oblasti posouzení rizik zavlečen či v ní vysazen nebo se v ní šířit. Posuzování rizik by proto mělo být schopno zohlednit takový nedostatek znalostí a informací a řešit vysoký stupeň nejistoty ohledně důsledků zavlékání či vysazování nebo šíření příslušného druhu.

(6) Aby posuzování rizik poskytovalo solidní základ na podporu rozhodování, mělo by podléhat přísné kontrole kvality,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Uplatňování společných prvků

Podrobný popis uplatňování společných prvků stanovených v čl. 5 odst. 1 písm. a) až h) nařízení (EU) č. 1143/2014 (dále jen „společné prvky") je uveden v příloze tohoto nařízení.

([1]) Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 35.

Článek 2

Metodika uplatňovaná při posuzování rizik

1. Posuzování rizik zahrnuje společné prvky upřesněné v příloze tohoto nařízení a je v souladu s metodikou stanovenou v tomto článku. Posuzování rizik může být založeno na libovolném protokolu nebo metodě za předpokladu, že jsou splněny všechny požadavky stanovené v tomto nařízení a v nařízení (EU) č. 1143/2014.

2. Posuzování rizik se vztahuje na území Unie kromě nejvzdálenějších regionů (dále jen „oblast posouzení rizik“).

3. Posuzování rizik vychází z nejspolehlivějších dostupných vědeckých informací včetně nejnovějších výsledků mezinárodního výzkumu podporovaných odkazy na odborně recenzované vědecké publikace. V případech, kdy nejsou k dispozici žádné odborně recenzované vědecké publikace nebo jsou informace poskytované takovými publikacemi nedostatečné, nebo pro doplnění shromážděných informací, mohou vědecké poznatky zahrnovat rovněž jiné publikace, odborné posudky, informace shromážděné orgány členských států, úřední oznámení a informace z databází včetně informací shromážděných prostřednictvím vědeckých iniciativ občanů. Všechny zdroje musí být uznány a opatřeny odkazy.

4. Použitá metoda nebo protokol umožní, aby došlo k dokončení posouzení rizik, i pokud o určitém druhu neexistují žádné informace, nebo jsou-li informace o druhu nedostatečné. Existuje-li takový nedostatek informací, posouzení rizik výslovně konstatuje tuto skutečnost, aby žádná otázka v posouzení rizik nezůstala nezodpovězená.

5. Každá odpověď poskytnutá v posouzení rizik zahrne posouzení úrovně nejistoty nebo spolehlivosti spojené s danou odpovědí, jež odráží možnost, že informace potřebná pro danou odpověď není dostupná nebo je nedostatečná, či skutečnost, že dostupné důkazy jsou rozporuplné. Posouzení úrovně nejistoty nebo spolehlivosti spojené s odpovědí vychází ze zdokumentované metody nebo protokolu. Posouzení rizik zahrnuje odkaz na danou zdokumentovanou metodu nebo protokol.

6. Posouzení rizik obsahuje ve srozumitelné a jednotné formě souhrn svých různých součástí, jakož i celkový závěr.

7. Proces kontroly kvality je nedílnou součástí posouzení rizik a zahrnuje přezkum posouzení rizik nejméně dvěma vzájemnými hodnotiteli. Posouzení rizik obsahuje popis procesu kontroly kvality.

8. Autor (autoři) posouzení rizik a vzájemní hodnotitelé jsou nezávislí a mají příslušnou vědeckou odbornost.

9. Autor (autoři) posouzení rizik a vzájemní hodnotitelé nejsou přidruženi ke stejné instituci.

Článek 3

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 30. dubna 2018.

Za Komisi

předseda

Jean-Claude JUNCKER

PŘÍLOHA

Podrobný popis společných prvků

Společné prvky	Podrobný popis
Čl. 5 odst. 1 písm. a) – popis druhu s jeho taxonomickou identifikací, historií, přirozeným a potenciálním areálem	1) Popis druhu poskytne dostatečné informace, aby se zajistilo, že identifikaci druhu lze porozumět bez odkazu na další dokumentaci. 2) Oblast působnosti posouzení rizik je jasně vymezena. Ačkoli by obecně mělo být vypracováno jedno posouzení rizik pro každý jednotlivý druh, mohou existovat případy, kdy může být oprávněné vypracovat jedno posouzení rizik, které se vztahuje na několik druhů (např. druhy náležejí do stejného rodu se srovnatelnými nebo identickými vlastnostmi a dopadem). Musí být jednoznačně uvedeno, zda se posouzení rizik vztahuje na více než jeden druh nebo zda vylučuje či zahrnuje pouze určité poddruhy, nižší taxony, kříženec, odrůdy či plemena (pokud ano, které poddruhy, nižší taxony, kříženec, odrůdy či plemena). Každý takový výběr musí být řádně odůvodněn. 3) Popis taxonomické identifikace druhu musí zahrnovat všechny tyto prvky: — taxonomická čeleď, řád a třída, ke které druh patří; — současný vědecký název druhu a autor tohoto názvu; — seznam nejběžnějších synonym současného vědeckého názvu; — názvy používané v obchodu; — seznam nejběžnějších poddruhů, nižších taxonů, kříženců, odrůd či plemen; — informace o existenci jiných druhů, které vypadají velmi podobně: — jiné nepůvodní druhy s obdobnými invazními vlastnostmi, jimž je nutné se vyhnout jako náhradním druhům (v tomto případě může být zvažováno vypracování posouzení rizik pro více než jeden druh společně, srov. bod 2); — jiné nepůvodní druhy s obdobnými invazními vlastnostmi, které by mohly být použity jako možné náhradní druhy; — původní druhy, aby se zabránilo možné chybné identifikaci a chybnému zaměření. 4) Popis historie druhu zahrnuje invazní historii druhu včetně informací o zemích, kde došlo k invazi (v oblasti posouzení rizik a v případě potřeby jinde) a údaje o časovém rámci prvních pozorování, usídlení a rozšíření. 5) Popis přirozeného a potenciálního areálu druhu zahrnuje údaje o kontinentu nebo části kontinentu, klimatickém pásmu a stanovišti, kde se druh přirozeně vyskytuje. Případně by mělo být uvedeno, zda by se druh mohl přirozeně šířit do oblasti posouzení rizik.
Čl. 5 odst. 1 písm. b) – popis obvyklých způsobů a dynamiky jeho rozmnožování a šíření včetně posouzení toho, zda existují nezbytné environmentální podmínky pro jeho rozmnožování a šíření	1) Popisy obvyklých způsobů rozmnožování a šíření zahrnují prvky vývoje a rysů chování druhu, jež mohou vysvětlit jeho schopnost usídlit se a šířit, jako strategii rozmnožování nebo růstu, kapacitu šíření, dlouhověkost, požadavky na prostředí a klimatické podmínky, vlastnosti specialisty nebo univerzalisty a jiné dostupné významné informace. 2) Popis obvyklých způsobů a dynamiky rozmnožování musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam a popis mechanismů rozmnožování druhu;

Společné prvky	Podrobný popis
	— hodnocení, zda v oblasti posouzení rizik existují vhodné environmentální podmínky pro rozmnožování druhu; — údaje o tlaku propagulí druhu (např. počet gamet, semen, vajec nebo propagulí, počet reprodukčních cyklů za rok) pro každý z těchto mechanismů rozmnožování ve vztahu k environmentálním podmínkám v oblasti posouzení rizik. 3) Popis obvyklých způsobů a dynamiky šíření musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam a popis mechanismů šíření druhu; — hodnocení, zda v oblasti posouzení rizik existují vhodné environmentální podmínky pro šíření druhu; — údaje o rychlosti každého z těchto mechanismů šíření ve vztahu k environmentálním podmínkám v oblasti posouzení rizik.
Čl. 5 odst. 1 písm. c) – popis potenciálních způsobů, jimiž by mohlo dojít k zavlečení nebo vysazení druhu a jeho šíření, a to jak záměrně, tak nezáměrně, případně včetně komodit, s nimiž je druh zpravidla spojován	1) Zvažují se všechny příslušné způsoby zavlečení nebo vysazení, jakož i šíření. Jako základ se použije klasifikace způsobů šíření/zavlečení vypracovaná Úmluvou o biologické rozmanitosti ([1]). 2) Popis záměrných způsobů zavlečení nebo vysazení musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam a popis způsobů zavlečení/vysazení s údaji o jejich významu a souvisejících rizicích (např. pravděpodobnost zavlečení nebo vysazení do oblasti posouzení rizik na základě tohoto způsobu zavlečení/vysazení; pravděpodobnost přežití, rozmnožení nebo nárůstu během přepravy a skladování; schopnost a pravděpodobnost přenosu z těchto způsobů zavlečení/vysazení na vhodné stanoviště nebo hostitele) včetně, pokud je to možné, podrobností o konkrétních původech a koncových bodech způsobu zavlečení/vysazení; — údaje o tlaku propagulí (např. odhadovaný objem, počet jedinců nebo četnost průchodů těmito způsoby zavlečení/šíření) včetně pravděpodobnosti opětovné invaze po eradikaci. 3) Popis nezáměrných způsobů zavlečení nebo vysazení musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam a popis způsobů zavlečení/vysazení s údaji o jejich významu a souvisejících rizicích (např. pravděpodobnost zavlečení nebo vysazení do oblasti posouzení rizik na základě tohoto způsobu zavlečení/vysazení; pravděpodobnost přežití, rozmnožení nebo nárůstu během přepravy a skladování; pravděpodobnost neodhalení v místě vstupu; schopnost a pravděpodobnost přenosu z těchto způsobů zavlečení/vysazení na vhodné stanoviště nebo hostitele) včetně, pokud je to možné, podrobností o konkrétních původech a koncových bodech způsobu zavlečení/vysazení; — údaje o tlaku propagulí (např. odhadovaný objem, počet jedinců nebo četnost průchodů těmito způsoby zavlečení/vysazení) včetně pravděpodobnosti opětovné invaze po eradikaci. 4) Popis komodit, s nimiž je zavlečení nebo vysazení druhu zpravidla spojováno, zahrnuje seznam a popis komodit s údaji o souvisejících rizicích (např. objem obchodního toku; pravděpodobnost, že je komodita kontaminována nebo působí jako přenašeč).

([1]) UNEP/CBD/SBSTTA/18/9/Add.1. - Odkazy na klasifikaci způsobů šíření/zavlečení vypracovanou Úmluvou o biologické rozmanitosti se považují za odkazy na poslední znění této klasifikace.

Společné prvky	Podrobný popis
	5) Popis záměrných způsobů šíření musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam a popis způsobů šíření s údaji o jejich významu a souvisejících rizicích (např. pravděpodobnost šíření v oblasti posouzení rizik na základě tohoto způsobu šíření; pravděpodobnost přežití, rozmnožení nebo nárůstu během přepravy a skladování; schopnost a pravděpodobnost přenosu z těchto způsobů šíření na vhodné stanoviště nebo hostitele) včetně, pokud je to možné, podrobností o konkrétních původech a koncových bodech způsobu šíření; — údaje o tlaku propagulí (např. odhadovaný objem, počet jedinců nebo četnost průchodů těmito způsoby šíření) včetně pravděpodobnosti opětovné invaze po eradikaci. 6) Popis nezáměrných způsobů šíření musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam a popis způsobů šíření s údaji o jejich významu a souvisejících rizicích (např. pravděpodobnost šíření v oblasti posouzení rizik na základě tohoto způsobu šíření; pravděpodobnost přežití, rozmnožení nebo nárůstu během přepravy a skladování; snadnost odhalení; schopnost a pravděpodobnost přenosu z těchto způsobů šíření na vhodné stanoviště nebo hostitele) včetně, pokud je to možné, podrobností o konkrétních původech a koncových bodech způsobu šíření; — údaje o tlaku propagulí (např. odhadovaný objem, počet jedinců nebo četnost průchodů těmito způsoby šíření) včetně pravděpodobnosti opětovné invaze po eradikaci. 7) Popis komodit, s nimiž je šíření zpravidla spojováno, zahrnuje seznam a popis komodit s údaji o souvisejících rizicích (např. objem obchodování; pravděpodobnost, že je komodita kontaminována nebo působí jako přenašeč).
Čl. 5 odst. 1 písm. d) – důkladné posouzení rizika, že bude druh za stávajících podmínek a předvídatelných podmínek v důsledku změny klimatu zavlečen do příslušných biogeografických oblastí nebo v nich vysazen, že se v nich usadí a rozšíří	1) Důkladné posouzení poskytne náhled do rizik zavlečení nebo vysazení do příslušných biogeografických oblastí v oblasti posouzení rizik, usazení a šíření se v nich a vysvětlí, jak tato rizika ovlivní předvídatelné podmínky v důsledku změny klimatu. 2) Důkladné posouzení těchto rizik nemusí zahrnovat plný rozsah simulací na základě různých scénářů změny klimatu, pokud je zajištěno posouzení pravděpodobného zavlečení nebo vysazení, usídlení a rozšíření ve střednědobém scénáři (např. 30 až 50 let) s jasným vysvětlením předpokladů. 3) Rizika uvedená v bodě 1) mohou být popsána například z hlediska „pravděpodobnosti“ nebo „rychlosti“.
Čl. 5 odst. 1 písm. e) – popis stávajícího rozšíření druhu včetně toho, zda se tento druh již vyskytuje v Unii nebo v sousedních zemích, a prognóza jeho pravděpodobného budoucího výskytu	1) Popis stávajícího rozšíření v oblasti posouzení rizik nebo v sousedních zemích musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam biogeografických oblastí nebo mořských podoblastí v oblasti posouzení rizik, kde je druh přítomen a kde se usadil; — aktuální stav usazení druhu v každém členském státě a případně v sousedních zemích.

Společné prvky	Podrobný popis
	2) Prognóza pravděpodobného budoucího výskytu v oblasti posouzení rizik nebo v sousedních zemích musí zahrnovat všechny tyto prvky: — seznam biogeografických oblastí nebo mořských podoblastí v oblasti posouzení rizik, kde by se druh mohl usadit, zejména za předvídatelných podmínek v důsledku změny klimatu; — seznam členských států a případně sousedních zemí, kde by se druh mohl usadit, zejména za předvídatelných podmínek v důsledku změny klimatu.
Čl. 5 odst. 1 písm. f) – popis nepříznivého dopadu na biologickou rozmanitost, související ekosystémové služby včetně dopadu na původní druhy, chráněné lokality, ohrožená stanoviště, jakož i na lidské zdraví, na bezpečnost a na hospodářství včetně posouzení potenciálu budoucího dopadu s ohledem na dostupné vědecké poznatky	1) V popisu se rozlišuje mezi známým dopadem na biologickou rozmanitost a související ekosystémové služby a možným budoucím dopadem na ně. Známý dopad se popíše pro oblast posouzení rizik a případně pro třetí země (např. s obdobnými ekoklimatickými podmínkami). Možný budoucí dopad se posoudí pouze pro oblast posouzení rizik. 2) Popis známého dopadu a posouzení možného budoucího dopadu vychází z nejlepších dostupných kvantitativních nebo kvalitativních důkazů. Rozsah dopadu se boduje nebo jinak klasifikuje. Použitý systém bodování nebo klasifikace dopadu zahrnuje odkaz na podkladovou publikaci. 3) Popis známého dopadu a posouzení možného budoucího dopadu na biologickou rozmanitost uvede odkaz na všechny tyto prvky: — různé biogeografické oblasti nebo mořské podoblasti, kde by se druh mohl usadit; — postižené původní druhy včetně druhů z červeného seznamu, druhů uvedených v přílohách směrnice Rady 92/43/EHS ([2]) a druhů, na které se vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ([3]); — postižená stanoviště včetně stanovišť z červeného seznamu a stanovišť uvedených v přílohách směrnice Rady 92/43/EHS; — postižené chráněné lokality; — postižené chemické, fyzikální nebo strukturální vlastnosti a fungování ekosystémů; — postižený ekologický stav vodních ekosystémů nebo postižený stav prostředí mořských vod. 4) Popis známého dopadu a posouzení možného budoucího dopadu na související ekosystémové služby uvede odkaz na všechny tyto prvky: — zásobovací služby; — regulační služby; — kulturní služby. 5) Popis známého dopadu a posouzení možného budoucího dopadu na lidské zdraví, na bezpečnost a na hospodářství zahrnuje v případě potřeby informace o: — nemocích, alergiích nebo jiných poškozeních lidí, která se z druhu mohou přímo či nepřímo odvozovat; — škodách přímo či nepřímo vyvolaných druhem s důsledky pro bezpečnost obyvatelstva, majetku nebo infrastruktury; — přímém nebo nepřímém narušení hospodářské či sociální činnosti nebo jiných důsledcích pro tuto činnost z důvodu přítomnosti druhu.

([2]) Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

([3]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

Společné prvky	Podrobný popis
Čl. 5 odst. 1 písm. g) – posouzení potenciální výše nákladů na náhradu způsobené škody;	1) Posouzení potenciální výše nákladů na náhradu způsobené škody v oblasti biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb v peněžní nebo jiné hodnotě popíše tyto náklady kvantitativně a/nebo kvalitativně v závislosti na tom, jaké informace jsou dostupné. Nejsou-li dostupné informace dostatečné pro posouzení nákladů pro celou oblast posouzení rizik, použijí se – jsou-li k dispozici – kvalitativní údaje nebo různé případové studie z celé Unie nebo třetích zemí. 2) Posouzení potenciální výše nákladů na náhradu způsobené škody na lidském zdraví, na bezpečnosti a na hospodářství popíše tyto náklady kvantitativně a/nebo kvalitativně v závislosti na tom, jaké informace jsou dostupné. Nejsou-li dostupné informace dostatečné pro posouzení nákladů pro celou oblast posouzení rizik, použijí se – jsou-li k dispozici – kvalitativní údaje nebo různé případové studie z celé Unie nebo třetích zemí.
Čl. 5 odst. 1 písm. h) – popis známých způsobů využití druhu a sociálních a hospodářských přínosů plynoucích z těchto způsobů využití.	1) Popis známých způsobů využití druhu zahrnuje seznam a popis známých způsobů využití v Unii a případně jinde. 2) Popis sociálních a hospodářských přínosů plynoucích ze známých způsobů využití druhu zahrnuje popis environmentálního, sociálního a hospodářského významu každého z těchto využití a údaje o přidružených příjemcích/uživatelích přínosů, a to kvantitativně a/nebo kvalitativně v závislosti na tom, jaké informace jsou dostupné. Nejsou-li dostupné informace dostatečné pro popsání těchto přínosů pro celou oblast posouzení rizik, použijí se – jsou-li k dispozici – kvalitativní údaje nebo různé případové studie z celé Unie nebo třetích zemí.